

کد مدرک: Q-Fw7-001-3

١٣٨٧/٠٢ تاریخ صدور :

تاریخ بازنگری: ۹۷/۲۱/۲۲

سازمان غذا و دارو

اداره کل امور فرآورده های غذایی و آشامیدنی

چک لیست ارزیابی برنامه های پیشنهادی واحدهای تولیدی غذایی و آشامیدنی داخل کشور

کد مدرک: Q-Fw7-001-3

تاریخ صدور: ۱۳۸۷/۰۲

تاریخ بازنگری: ۹۷/۲۱/۲۲

صفحه ۱ از ۱۰

جمهوری اسلامی
جمهوری اسلامی
وزارت بهداشت، ران و محترم
وزارت بهداشت، ران و محترم

اداره کل امور فرآورده های غذایی و آشامیدنی

چک لیست ارزیابی برنامه های پیشنهادی (PRPs) واحدهای تولیدی غذایی و آشامیدنی داخل کشور

اطلاعات واحد تولیدی

نام واحد تولیدی:

نشانی کامل:

نام و نام خانوادگی مسئول فنی / مسئولین فنی:

امتیاز ارزیابی قبلی:

زمان آخرین ارزیابی:

زمان ارزیابی:

گواهی / گواهی های تأیید شده: ISO22000 HACCP سایر موارد با ذکر عنوان:

دامنه محصولات تحت سیستم مدیریت ایمنی مواد غذایی مطابق گواهی:

* در صورت دارا بودن گواهی، الصاق تصویر گواهی معتبرالزامی است.

نام تجاری و گروه فرآورده:

نوع و جنس بسته بندی:

نام و نام خانوادگی کارشناس ارزیابی کننده:

تاریخ وامضاء:

نام و نام خانوادگی کارشناس ارزیابی کننده:

تاریخ وامضاء:

اداره کل امور فرآورده های غذایی و آشامیدنی

چک لیست ارزیابی برنامه های پیشنایازی (PRPs) واحد های تولیدی غذایی و آشامیدنی داخل کشور

ردیف ارزیابی	محل ارزیابی	نظریه ارزیابی			ملاحظات
		امتیاز حوزه نظارتی	امتیاز خود ارزیابی	امتیاز بند	
۱	۱- مشخص بودن محدوده و محوطه کارخانه			۱	
۲	۲- تمیز و مفروش بودن محوطه کارخانه و جمع آوری مرتب و منظم زباله ها			۱	
۳	۳- محصور نمودن محیط های غیر قابل نظافت در محوطه کارخانه به نحو قابل قبول			۱	
۴	۴- رعایت فاصله مناسب با مراکز آلاینده در اطراف کارخانه مطابق مقررات و ضوابط سازمان (در صورت وجود، نوع آلاینده ذکر گردد)			۱	
۵	۱- وجود امکانات، فضای کافی و مجزا برای نگهداری مواد اولیه و بسته بندی (مورد استفاده در فراوری)		۲		
۶	۲- وجود امکانات، فضای کافی و مجزا برای نگهداری مواد غیر خوراکی، گندزا و آفت کش ها		۲		
۷	۳- وجود رختکن مناسب و کافی برای کارگران پیش از ورود به سالن تولید		۱		
۸	۴- وجود فضای کافی برای آزمایشگاه دارای بخش های مجزای میکروبی، اتاق کشت ایزوله (یا هود آزمایشگاهی قابل قبول) و بخش فیزیکوشیمیایی		۳		
۹	۵- وجود فضای کافی و مجزا جهت عملیات فرآوری با توجه به ظرفیت تولید		۲		
۱۰	۶- وجود محل یا سکوی مناسب با فضای کافی جهت دریافت مواد اولیه		۲		
۱۱	۷- وجود امکانات و فضای کافی و مجزا برای نگهداری محصول نهایی		۲		
۱۲	۸- وجود امکانات و فضای کافی و مجزا برای جمع آوری ضایعات و پسماند		۲		
۱۳	۹- وجود امکانات و فضای کافی برای سیستم های جمع آوری فاضلاب و یا تصفیه آن		۲		
۱۴	۱۰- وجود امکانات و فضای کافی جهت تصفیه و ضد عفونی آب در صورت استفاده از آب غیر آشامیدنی		۲		
۱۵	۱۱- وجود امکانات و فضای مناسب جهت سرویسهای بهداشتی		۲		

اداره کل امور فرآورده های غذایی و آشامیدنی

چک لیست ارزیابی برنامه های پیشنهادی (PRPs) واحد های تولیدی غذایی و آشامیدنی داخل کشور

ملاحظات	نظریه ارزیابی				محل ارزیابی	مورد ارزیابی
	امتیاز حوزه نظارتی	امتیاز خود	امتیاز ارزیابی	امتیاز بند		
				۴	۱- طراحی مناسب ساختمان کارخانه و ارتباط قسمتهای تولید و فرآوری با محل دریافت و انبارها به نحوی که جریان کار به آسانی و یک طرفه صورت گرفته و از انتشار آلودگی جلوگیری به عمل آید.	۱۰
				۲	۲- تفکیک بخش تمیز از غیر تمیز به نحو مطلوب و ترجیحاً قابل شناسایی در محیط (Clean- Unclean)	۹
				۲	۳- جانمایی و فضای قرارگرفتن ماشین آلات، تجهیزات به نحوی که فضای حرکت کارکنان و ترالی ها بدون ایجاد تراکم و به آسانی انجام شود	۸
				۴	۱- دارای جنس مقاوم (به غیر از چوب) صاف و صیقلی و قابلیت نظافت و شستشو	۷
				۱	۲- بسته شدن درها به طور خودکار (بدون دخالت دست)	۶
				۱	۳- بسته شدن درها به طور کامل (به منظور جلوگیری از ورود حشرات و جانوران موذی)	۵
				۱	۴- وجود تمہیدات لازم برای درهای سالن تولید که به محوطه بیرون باز می شوند نظیر پرده نواری یا در دو مرحله ای یا پرده باد	۴
				۴	۱- جنس مقاوم (به غیر از چوب)، توری و قابلیت نظافت آسان و شیب لبه داخلی	۳
				۱	۲- بسته شدن کامل پنجره های بازشو به منظور جلوگیری از ورود گرد و غبار و آلودگی احتمالی	۲
				۱	۳- استفاده از شیشه نشکن در صورتیکه فاصله خط تولید تا پنجره کمتر از ۵ متر باشد.	۱
				۴	۱- دارای جنس مقاوم، صاف و صیقلی، غیر قابل نفوذ، قابل شستشو و ضد عفونی کردن	۰
				۲	۲- شیب دار بودن کف به نحوی که برخلاف جریان کار و به طرف آبروها باشد	۱
				۴	۱- دارای جنس مقاوم، غیر قابل نفوذ، بدون درز و شکاف، قابل نظافت و شستشو و ضد عفونی کردن	۲
				۲	۲- گرد بودن محل اتصال کف به دیوارها و دیوار به دیوار	۳

اداره کل امور فرآورده های غذایی و آشامیدنی

چک لیست ارزیابی برنامه های پیشنهادی (PRPs) واحدهای تولیدی غذایی و آشامیدنی داخل کشور

نظریه ارزیابی				محل ارزیابی	مورد ارزیابی
ملاحظات	امتیاز حوزه نظارتی	امتیاز خود	امتیاز ارزیابی		
		۱		۱- استفاده از سقف کاذب در سالن های تولید در صورتیکه کارخانه سوله است.	۷- ۶- ۵- ۴-
		۳		۲- جنس مقاوم، صاف و با قابلیت نظافت آسان در قسمتهای تولید	
		۳		۲- جنس مقاوم، صاف و با قابلیت نظافت آسان در قسمتهای انبارها	
		۲		۱- طراحی آبروها با شب مناسب برخلاف جریان کار و به نحوی که از تجمع آب در سالنهای تولید جلوگیری شود	۳- ۲- ۱-
		۲		۲- حفاظت مناسب ورود و خروجی آبروها برای جلوگیری از ورود جوندگان	
		۲		۳- جنس مناسب و مقاوم پوشش آبروها با قابلیت جدا شدن و نظافت	
		۱		۱- کفايت ميزان روشناني مناسب قسمتهای حساس در سالن توليد	۱- ۲-
		۲		۲- پوشش نشکن برای لامپها و قابلیت نظافت آسان در اماكن برحسب ضرورت	
		۳		۱- نصب هواکش و تهویه قوى مناسب با ظرفیت تولید در قسمتهایی از سالن تولید که فرآوری همراه با ایجاد گرد و غبار بوده و یا تراکم بخار آب وجود دارد به نحوی که جريان هوا از سمت پاک به ناپاک باشد.	۲- ۱-
		۲		۲- مجهز بودن دریچه تهویه یا هواکش به توری از جنس مناسب و با قابلیت نظافت آسان	
		۱		۳- ایجاد تمهیدات لازم (نظیر ایجاد فشار مثبت با نصب هواساز) به منظور تامین هوای پاک در قسمتهای از فرآوری که به علت حساسیت فرآورده احتمال انتقال آلودگی از محیط وجود دارد (به ویژه در جایی که دما و رطوبت کنترل می شوند)	
		۳		۱- وجود سیستم تصفیه فاضلاب با کارایی مناسب و رعایت استانداردهای ملی در مورد فاضلاب ها	۵- ۴-
		۲		۲- جمع آوري مطلوب و خروج کامل فاضلاب از کارخانه در صورت عدم وجود سیستم تصفیه طبق برنامه معین	

اداره کل امور فرآورده های غذایی و آشامیدنی

چک لیست ارزیابی برنامه های پیشنهادی (PRPs) واحد های تولیدی غذایی و آشامیدنی داخل کشور

ملاحظات	نظریه ارزیابی			محل ارزیابی	مورد ارزیابی
	امتیاز حوزه نظارتی	امتیاز خود	امتیاز ارزیابی		
				۲	۱- نصب تجهیزات تصفیه آب (نظیر کلریناتور، سختی گیر، UV و یا RO در صورت استفاده از آب غیر آشامیدنی و سوابق پایش آن)
				۲	۲- تطبیق ویژگیهای آب مصرفی، بخار آب مورد استفاده با ویژگی های میکروبی و شیمیایی آب آشامیدنی مطابق با استانداردهای ملی مرتبه
				۲	۳- وجود نقشه لوله کشی و انشعابات آن و یا رنگ آمیزی یا علامت گذاری و شماره گذاری لوله های آب آشامیدنی از آب غیر آشامیدنی جهت شناسایی
				۲	۱- رعایت فاصله مناسب سرویس های بهداشتی و ارتباط غیر مستقیم از قسمتهای مرتبط با تولید برای جلوگیری از آلودگی ثانویه
				۴	۲- مجهز بودن دستشویی ها به صابون مایع، حوله یکبار مصرف و ماده ضد عفونی دستها و شیرهای آب خودکار
				۳	۳- نصب تهویه کارآمد و دارای توری و فلاش تانک در توالت ها
				۲	۱- وجود سوابق کنترل بهداشت فردی نظیر ناخن ها، حلق و بینی کارگران
				۲	۲- وجود دستورالعمل و سوابق معاینه بهداشتی معتبر برای کارگران و انجام معاینه پزشکی مجدد برای کارگران بیمار پس از بهبودی
				۲	۳- استفاده کارگران از کلاه و لباس مناسب و تمیز، چکمه یا کفش مخصوص و ماسک
				۱	۴- استفاده کارگران بخشاهای مختلف تولید، انبار، آزمایشگاه از لباس های متفاوت به منظور شناسایی آنان
				۱	۵- دارا بودن دستورالعملی در خصوص رعایت اصول بهداشت فردی
				۱	۶- الزام کارگران به عدم استفاده از زیورآلات مانند ساعت، انگشتر و غیره در قسمتهای مرتبط با تولید دارا بودن دستورالعمل عدم استفاده از زیور آلات در قسمتهای مرتبط با تولید
				۱	۷- اعلام سریع کارگران در زمان ابتلا به بیمارهای نظیر تیفوئید، یرقان، اسهال، استفراغ، تب، گلو درد همراه با تب، زخمهای عفونی قابل رویت پوست و ترشحات چشم، گوش و بینی یا هرگونه بیماری مسری و عدم حضور آنان تا بهبودی کامل

اداره کل امور فرآورده های غذایی و آشامیدنی

چک لیست ارزیابی برنامه های پیشنهادی (PRPs) واحد های تولیدی غذایی و آشامیدنی داخل کشور

ملاحظات	نظریه ارزیابی				محل ارزیابی	موردنی ارزیابی
	امتیاز حوزه نظارتی	امتیاز خود	امتیاز ارزیابی	امتیاز بند		
				۳	۱- وجود برنامه کنترل حشرات و جانوران مودی و سوابق پایش و اثر بخشی آن	۵- پیشگیری از آفات
				۱	۲- نقشه کنترل آفات و طعمه گذاری انبارها جهت جلوگیری از ورود حشرات و جوندگان مودی	۴- پیشگیری از آفات
				۲	۱- استفاده از پالت های دارای جنس مقاوم و قابل نظافت در انبار	۷- پیشگیری از آفات
				۱	۲- استفاده از وسایل حمل و نقل با مصرف سوخت های غیرفیزیکی در محوطه انبار	۶- پیشگیری از آفات
				۱	۳- رعایت شرایط FIFO در انبار	۵- پیشگیری از آفات
				۱	۴- رعایت فاصله مناسب چیدمان پالتها از دیوار انبار در حدود ۲۰ سانتیمتر	۴- پیشگیری از آفات
				۱	۵- علامت گذاری قسمتهای قرنطینه محصول قابل قبول مرجعی به منظور قابلیت شناسایی سریع	۳- پیشگیری از آفات
				۱	۶- رعایت شرایط مناسب و استاندارد چیدمان محصول و کالا بر روی هم	۲- پیشگیری از آفات
				۳	۷- تفکیک مناسب انبارها بسته به ظرفیت تولید کارخانه و محصول تولیدی(انبار مواد اولیه، مواد حین فرآوری، محصولات نهایی)	۱- پیشگیری از آفات
				۳	۸- مجهر بودن انبار به وسایل اندازه گیری رطوبت و دما در صورتی که محصول با مواد اولیه باید در شرایط خاصی نگهداری شوند و حفظ سوابق پایش	۰- پیشگیری از آفات
				۱	۹- نصب دستگاه هشدار دهنده به منظور اعلام شرایط خارج از کنترل برای سردخانه/ گرمخانه	۹- پیشگیری از آفات
				۳	۱- سطوح در تماس با ماده غذایی دارای جنس مقاوم، صاف(فاقد درز و شکاف) و قابلیت نظافت، شستشو و ضد عفونی کردن (ترجیحاً از جنس استنلس استیل)	۸- پیشگیری از آفات
				۳	۲- سطح سینی ها و مخازن لوله های انتقال دهنده و سایر ابزار مورد استفاده در تماس با ماده غذایی دارای جنس مقاوم، فاقد درز و شکاف و قابل نظافت و ضد عفونی کردن	۷- پیشگیری از آفات

اداره کل امور فرآورده های غذایی و آشامیدنی

چک لیست ارزیابی برنامه های پیشنهادی (PRPs) واحدهای تولیدی غذایی و آشامیدنی داخل کشور

ملاحظات	نظریه ارزیابی				محل ارزیابی	مورد ارزیابی
	امتیاز حوزه نظری	امتیاز خود	امتیاز ارزیابی	امتیاز بند		
				۱	۱- مجزا بودن بخش های مختلف تولید با استفاده از تمهداتی نظیر درب مناسب (جریان یکطرفه از بخش تمیز به غیر تمیز) یا پرده های نواری	
				۳	۲- وجود دستشویی مجهز به صابون مایع، حوله یکبار مصرف با شیر آب خودکار و سطل زباله پدالی در وردی هر سالن	
				۱	۳- نحوه قرار گرفتن اتصال مناسب تجهیزات تولید به نحوی که از ایجاد فضای اضافه (void space) جلوگیری شود.	
				۱	۴- عدم وجود اقلام مازاد (مانند وسایل تعمیر و نگهداری، ظروف مواد اولیه و ...) در سالن در حین عملیات تولید	
				۲	۵- رعایت شرایط بهداشتی و عدم وجود جرم و خوردگی در سطوح خارجی، بدنه مخازن و تانکهای مختلف	
				۲	۶- جمع آوری و نگهداری زباله ضایعات در سطل های در دار پدالی، خروج به موقع آن ها از سالن	
				۳	۷- وجود کنترل سیستم های سرمایش و گرمایش مناسب در سالن های تولید و بسته بندی	
				۱	۸- محصور نمودن تجهیزات فرآوری به نحوی که از انتقال آلودگی احتمالی به مواد در حال فرآوری جلوگیری بعمل اید.	
				۱	۹- نصب علائم، تابلوهای ایمنی و بهداشتی در سالن	
				۴	۱۰- کالیبره بودن تجهیزات اندازه گیری دما، رطوبت و فشار در خط تولید و حفظ سوابق آن	
				۱	۱۱- ممنوع بودن خوردن و آشامیدن و استعمال دخانیات در سالن تولید	
				۳	۱- وجود برنامه مدون و سوابق تعمیر و نگهداری باکارایی لازم برای کلیه تجهیزات / ماشین آلات تولید و دستگاه های آزمایشگاهی	
				۱	۲- شماره گذاری کلیه تجهیزات / ماشین آلات / دستگاههای آزمایشگاهی	

اداره کل امور فرآورده های غذایی و آشامیدنی

چک لیست ارزیابی برنامه های پیشنهادی (PRPs) واحد های تولیدی غذایی و آشامیدنی داخل کشور

نظریه ارزیابی				محل ارزیابی	مورد ارزیابی
ملاحظات	امتیاز حوزه نظارتی	امتیاز خود	امتیاز ارزیابی		
			۳	۱- وجود برنامه مدون شستشو و ضد عفونی و نظافت برای قسمتهای تولید، انبار و سایر اماکن مرتبط با تولید با کارایی لازم	۱- وجود نیروی انسانی متخصص و مهندس نظارت بر فرآیند تولید و عملیات آزمایشگاهی (تضمین کیفیت)
			۲	۲- نصب شیر آب جهت عملیات شستشو و نظافت و یا نصب پمپ باد برای نظافت در فواصل مختلف سالن تولید و یا امکانات سیستم های شستشوی CIP و COP یا CIP و COP	۲- وجود دستورالعمل جمع آوری و فرآخوان محصول نامنطبق از سطح عرضه و سوابق آن
			۲	۳- سوابق پایش و اثر بخشی سیستم شستشو و نظافت	۳- وجود دستورالعمل نحوه تعیین تکلیف مواد اولیه و محصول نامنطبق و سوابق مربوطه
			۱	۱- وجود امکانات آزمایشگاهی برای کنترل کیفیت و ایمنی محصول	۴- وجود دستورالعمل جمع آوری و فرآخوان محصول نامنطبق از سطح عرضه و سوابق آن
			۲	۲- وجود نیروی انسانی متخصص و مهندس نظارت بر فرآیند تولید و عملیات آزمایشگاهی (تضمین کیفیت)	۵- وجود دستورالعمل نحوه تعیین تکلیف مواد اولیه و محصول نامنطبق و سوابق آن
			۱	۳- وجود قرارداد معتبر با آزمایشگاههای تائید صلاحیت شده برای انجام آزمونهای برون سپاری شده	۶- وجود دستورالعمل نحوه تعیین تکلیف مواد اولیه و محصول نامنطبق و سوابق آن
			۲	۴- وجود سوابق نتایج آزمون های برون سپاری شده برای مواد اولیه و محصول	۷- وجود دستورالعمل نحوه تعیین تکلیف مواد اولیه و محصول نامنطبق و سوابق آن
			۲	۱- وجود دستورالعمل نحوه تعیین تکلیف مواد اولیه و محصول نامنطبق و سوابق مربوطه	۸- وجود دستورالعمل نحوه تعیین تکلیف مواد اولیه و محصول نامنطبق و سوابق آن
			۲	۲- وجود دستورالعمل جمع آوری و فرآخوان محصول نامنطبق از سطح عرضه و سوابق آن	۹- وجود دستورالعمل نحوه تعیین تکلیف مواد اولیه و محصول نامنطبق و سوابق آن
			۲	۱- وجود دستورالعمل های رسیدگی به شکایات و سوابق اقدامات اصلاحی ارزیابی خطر و انجام اقدامات اصلاحی	۱۰- وجود دستورالعمل نحوه تعیین تکلیف مواد اولیه و محصول نامنطبق و سوابق آن

اداره کل امور فرآورده های غذایی و آشامیدنی

چک لیست ارزیابی برنامه های پیشنهادی (PRPs) واحد های تولیدی غذایی و آشامیدنی داخل کشور

ملاحظات	نظریه ارزیابی				محل ارزیابی	مورد ارزیابی
	امتیاز حوزه نظارتی	امتیاز خود ارزیابی	امتیاز بند			
			۲	۱- وجود دستورالعمل و سوابق مربوط به رعایت شرایط خوب حمل و نقل		
			۱	۲- نظافت و شستشوی وسایل حمل و نقل بصورت مناسب طبق دستورالعمل و برنامه مدون		
			۳	۳- وجود برنامه کالیبراسیون و دستورالعمل و سوابق تعمیر و نگهداری ابزار کنترل وسایل حمل و نقل مربوط به ثبت دما و رطوبت (مانند ثبت دما و رطوبت)		
			۳	۱- وجود دستورالعمل ردیابی مواد اولیه و محصولات و سوابق قابل دسترسی و خوانا از ردیابی دوسویه محصول از مواد اولیه به محصول نهایی و بالعکس و ردیابی در سطح عرضه		
			۳	۱- وجود دستورالعمل و برنامه ارزیابی تامین کنندگان در جهت تامین مواد اولیه منطبق با معیارهای ایمنی و کیفی مواد غذایی و ثبت سوابق		
			۱	۲- وجود فهرست به روز شده کلیه تامین کنندگان (کالا و خدمات)		
			۳	۱- وجود دستورالعمل و برنامه مدون جهت اجرای دوره های آموزشی تخصصی و فنی و سوابق آموزش گذرانده شده		
			۲	۲- انجام نیاز سنجی و اثر بخشی آموزشی		
			۱	۳- وجود سوابق احراز صلاحیت کارکنان برای تعیین مسئولیت ها و اختیارات مرتبط با ایمنی محصول		
			۱	۱- درج اطلاعات و مشخصات محصول بر روی برچسب مطابق با ضوابط برچسب گذاری و نشانگرهای تغذیه ای		
			۲	۲- درج توصیه ها و هشدارهای لازم در مورد نحوه و شرایط آماده سازی و مصرف و نگهداری		

کد مدرک: Q-Fw7-001-3

تاریخ صدور: ۱۳۸۷/۰۲

تاریخ بازنگری: ۹۷/۲۱/۲۲

صفحه ۱۰ از ۱۰

جمهوری اسلامی ایران

اداره کل امور فرآورده های غذایی و آشامیدنی

چک لیست ارزیابی برنامه های پیشنبازار (PRPs) واحد های تولیدی غذایی و آشامیدنی داخل کشور